

**ВРХОВНИ СУД
РЕПУБЛИКЕ СРПСКЕ
Рев-435/04
Бања Лука, 23.05.2006. године**

У И М Е Н А Р О Д А

Врховни суд Републике Српске у вијећу састављеном од судија Стаке Гојковић, као предсједника вијећа, Петра Бајића, Биљане Томић, Драгослава Лукића и Дарка Осмића, као чланова вијећа, у правној ствари тужиље С. Р. из Б. Л., К. 8/3, коју заступа З. Б., адвокат из Б. Л., Р. Врањешевих 16, против тужене „Српске поште“ АД Б. Л.а, коју заступа пуномоћник Р. М., радник тужене, ради заштите права из радног односа, одлучујући о ревизији тужиље против пресуде Окружног суда у Б. Л. Ж-243/03 од 02.08.2004. године, на сједници одржаној 23.05.2006. године, донио је

П Р Е С У Д У

Ревизија се одбија.

О б р а з л о ж е њ е

Првостепеном дјелимичном пресудом Основног суда у Б. Л. Рс-73/98 од 26.11.2002. године поништена су рјешења првостепене дисциплинске комисије тужене 01-890/97 од 10.01.1998. године о престанку радног односа тужилји и другостепене дисциплинске комисије тужене којим је одбијен приговор тужиље против првостепеног рјешења 01/890/97 од 07.03.1998. године и тужена обавезана да тужилју врати у радни однос на послове које је обављала прије престанка радног односа или на послове који одговарају њеној стручној спреми и радним способностима, уз обавезу да јој се признају сва права из радног односа за период од престанка радног односа до повратка на рад код тужене.

Другостепеном пресудом Окружног суда у Б. Л. Ж-243/03 од 02.08.2004. године жалба тужене је уважена, првостепена дјелимична пресуда преиначена тако што је тужбени захтјев тужиље одбијен.

Тужиља ревизијом побија другостепену пресуду због битних повреда одредаба парничног поступка и погрешне примјене материјалног права, са приједлогом да се побијана пресуда преиначи тако што ће се жалба тужене одбити и првостепена дјелимична пресуда потврдити.

Одговор на ревизију није поднесен, нити се Републички јавни тужилац изјаснио о поднесеној ревизији („Сл. лист СФРЈ“, број 4/77 до 35/91, и „Сл. гласник РС“, број 17/93 до 32/94, у даљем тексту:ЗПП) .

Ревизија није основана.

Предмет спора у овој парници је захтјев тужиље: 1. да се пониште, рјешење првостепене дисциплинске комисије тужене 01-890/97 од 10.01.1998. године о престанку радног односа код тужене и рјешење другостепене дисциплинске комисије тужене 01-890/97 од 07.03.1998. године којим је потврђено првостепено рјешење; 2. да се врати на рад код тужене на радно мјесто на којем је радила до престанка рада код тужене, односно на

радно мјесто које одговара њеним стручним и радним способностима и 3. да јој се признају сва права из радног односа од престанка рада до повратка на рад код тужене.

Након проведеног поступка нижестепени судови су утврдили сљедеће чињенично стање: да је тужила код тужене засновала радни однос на неодређено вријеме на радном мјесту „шалтерског радника“ у пошти 78101 Б. Л.; да је захтјевом 01-980/97 од 20.11.1997. године директор Р. Ј. тужене, покренуо дисциплински поступак против тужиле због тежих повреда радне обавезе из члана 10. тачка 2., 5., 12., 13., и 20. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника тужене; да је рјешењем првостепене дисциплинске комисије тужене 01-890/97 од 10.01.1998. године тужила оглашена одговорном за три теже повреде радне обавезе из члана 10. тачка 2., 5., 12., 13. и 19. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника тужене и изречена јој мјера престанка радног односа уз обавезу накнаде причињене материјалне штете у износу од 1.027,33 динара; да је против наведеног рјешења тужила поднијела приговор другостепеној дисциплинској комисији тужене која је рјешењем број 01-890/97 од 07.03.1998. године одбила њен приговор и потврдила првостепено рјешење; да је тужила износе од 455,96 динара, 224,84 динара и 523,45 динара вратила туженој након учињеног мањка, а износ од 1.027,33 динара који јој се захтјевом за покретање поступка није стављао на терет, а која је пристала да тај износ врати у двије рате и да је првостепеном суду 30.03.1998. године поднијела тужбу за судску заштиту.

Код овако утврђених чињеница првостепени суд налази, да је тужила након уочавања мањка који јој се ставља на терет исти намирила неупуштајући се је ли створила мањак или се ради о грешкама везаним за функционисање компјутера у вријеме нестанка електричне енергије када је долазило до брисања текуће уплате, да ни првостепена нити другостепена дисциплинска комисија нису посветили довољно пажње олакшавајућим околностима, прије свега да је тужила била једна од бољих радника и судио тако што је усвојио дјелимично тужбени захтјев тужиле, поништивши рјешења о престанку радног односа и обавезао тужену да је врати на рад на радно мјесто на којем је до тада радила, односно на радно мјесто које одговара њеним стручним и радним способностима.

Другостепени суд одлучујући о жалби тужене, усваја чињенична утврђења првостепеног суда, али не и правни закључак првостепеног суда да тужила није одговорна за теже повреде радне обавезе које су јој стављене на терет. Наиме, другостепени суд налази да из приложених уплата спорних износа, те њиховог књижења и увида у електронску листу уплата у дане спорних уплата, произилази закључак да је тужила новчане износе који јој се стављају на терет присвојила, свјесна свога чињења и посљедица које из тога могу произаћи, да је износе који јој се стављају на терет једним дијелом вратила (износ од 1.027,33 динара није вратила мада је пристала да га врати у двије рате), те је у дисциплинском поступку изразила отворено кајање због својих поступака тражећи изрицање блаже санкције. Да одговорност тужиле произилази из приложених материјалних доказа уплатних талона, рачуна, извода из дневника контролора као и њеног недвосмисленог признања, а да незнатна вриједност отуђеног новца не искуључује постојање тежих облика радне обавезе нити изрицање најтеже мјере за учињене повреде без обзира да ли се ради о једној или више тежих повреда радне дужности, јер ако је раднику стављено на терет више повреда радне дужности а утврди се одговорност само за једну тежу повреду радне дужности, то је довољно да му се изрекне мјера престанка радног односа. Стога је жалбу тужене уважио, првостепену пресуду преиначио тако што је тужбени захтјев тужиле одбио.

Одлука другостепено суда је правилна и законита.

Парнични суд оцјењујући законитост изречене дисциплинске мјере престанка радног односа, испитује да ли је радник учинио повреду радне дужности која му се ставља на терет и да ли је крив за њено извршење.

Дакле, дисциплинска одговорност заснива се на кривици радника која се не претпоставља, већ утврђује у дисциплинском поступку.

Када је ријеч о мањку, какав је овдје случај, радник се позива на дисциплинску одговорност за поступања услед којих је дошло до мањка, а не само зато што је утврђено постојање мањка.

Из садржине списка дисциплинске комисије тужене од 10.01.1998. године произилази да су тужили на том рочишту предочени докази, рачун за телефон број 17-107 на износ од 456,96 динара, кога је овјерила штампилем тужене 16.09.1997. године, а талон од рачуна задржала код себе са примљеним новцем и овај износ уплатила туженој 10.11.1997. године, дневник уплата од 18.11.1997. године под редним бројем 7 и 8. и под њеном шифром 259 на терминалу извршила сторнирање уплата од 224,84 и 523,40 динара, као и дневник уплата од 16.10.1997. године који је достављен након покретања дисциплинског поступка против тужиле и односи се на телефон број 40-943 на износ од 1.022,33 динара кога је сторнирала под истом шифром, па након тога је у присутности браниоца З. Б., адвоката из Б. Л., који је заступа и у овом спору, у своју одбрану изјавила „да признаје кривицу за присвајање новчаних средстава по горе наведеним рачунима. Да је доказни материјал јак и са таквим материјалом нема полемике. Да је неспорна чињеница да је присвојени новац вратила и то по првом рачуну без упозорења, а по другом рачуну након упозорења, односно откривања учињених радњи“.

Код оваквог стања ствари, признање кривње тужиле за учињене повреде радне дужности са наведеним материјалним доказима, довољни су за закључак да је законита побијана одлука о престанку радног односа за теже повреде радне дужности из члана 10. тачка 10., 13. и 39. Правилника о дисциплинској и материјалној одговорности радника тужене, што је прописано одредбом члана 37. став 1. тачка 2. Закона о радним односима („Сл. гласник РС“, број 25/93, 4/94, 14/94, 15/96, 21/96, 3/97 и 16/98, у даљем тексту:ЗРО) – незаконито располагање средствима предузећа или другим повјереним средствима, за које је обавезно изрицање мјере престанка радног односа без обзира на постојање олакшавајућих околности код радника.

Не може се прихватити основаним приговор ревизије да је наступила застара покретања дисциплинског поступка.

Према одредби члана 47. став 1. ЗРО покретање дисциплинског поступка застарјева за 30 дана од дана сазнања за повреду и за учиниоца, а најдаље у року од 1 године од дана када је повреда учињена, док је у ставу 2. тог члана прописано, да вођење дисциплинског поступка застарјева протеком 6 мјесеци од дана покретања поступка.

У оваквој ситуацији (став 1.) ријеч је о субјективном, а други (став 2.) о објективном року.

Тужена је сазнала за повреде радних дужности тужиле 20.11.1997. године када је надлежни дисциплински орган тужене примио рјешење директора тужене о покретању дисциплинског поступка према тужили, из којег се види да су теже повреде радне дужности учињене 10.11.1997. године када је тужила уплатила износ од 456,96 динара кога је примила 19.09.1997. године и овјерила штампилем тужене, а новац задржала до 10.11.1997. године када је уплатила у корист тужене, и 18.11.1997. године.

Према томе, субјективни рок од 30 дана рачунајући од 10.11.1997. и 18.11.1997. године до 20.11.1997. године није истекао, нити је истекао објективни рок од 6 мјесеци рачунајући од 20.11.1997. године до доношења другостепене одлуке дисциплинске комисије тужене од 07.03.1998. године када је окончан дисциплински поступак против тужиле.

На основу реченог, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка на које ревизија указује, нити она из члана 354. став 2. тачка 10. ЗПП, на коју

ревизијски суд пази по службеној дужности, а материјално право је правилно примјeњено када је одбијен тужбени захтјев тужиље за поништење одлука дисциплинских органа тужиље о престанку радног односа, па је стога ревизију тужиље ваљало одбити примјеном одредби члана 393. ЗПП у вези са одредбом члана 456. став 1. Закона о парничном поступку („Сл. гласник РС“, број 58/03, 85/03 и 74/05) и одлучити као у изреци.

Предсједник вијећа
Стака Гојковић

За тачност отправака овјерава
руководилац судске писаранице
Амила Подрашчић